

PATVIRTINTA
SBĮ Kauno rajono
socialinių paslaugų centro
direktorius 2024-07-09
įsakymu Nr. ĮS-V-75

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS KAUNO RAJONO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO 2024-2025 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybės biudžetinės įstaigos Kauno rajono socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) 2024-2025 metų korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1178 „Dėl 2022-2023 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 2-283 „Dėl korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Programos tikslas – užtikrinti kryptingą ir nuoseklią korupcijos prevenciją Centre, gerinant esamas ir diegiant naujas korupcijos prevencijos priemones, siekiant didinti Centro veiklos viešumą ir atvirumą visuomenei, vykdomų procedūrų skaidrumą ir joje dirbančių asmenų atsparumą korupcijai.

3. Programa sukurta siekiant kurti korupcijai atsparią aplinką, didinti antikorupcinį sąmoningumą, sistemškai ir koordinuotai šalinti korupcijos rizikos veiksnius, skatinti nepakantumą korupcijai bei didinti visuomenės pasitikėjimą Centru.

4. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose korupcijos prevencijos veiklą, apibrėžtas sąvokas.

5. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

5.1. teisėtumo – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų ir užtikrinant asmens teisių ir laisvių apsaugą; korupcijos prevencijos subjektai turi užtikrinti, kad savo veiksmais ar neveikimu jie nesudarys sąlygų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams;

5.2. visuotinumą – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

5.3. sąveikos – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

5.4. nuolatinumo – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo atitinkamam subjektui;

5.5. skaidrumo – korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei;

5.6. asmens teisių apsaugos – korupcijos prevencijos veikla turi būti vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teise ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais;

5.7. įtraukimo – į korupcijos prevenciją įtraukiama pilietinė visuomenė; teikti visuomenei informaciją apie antikorupcinės aplinkos kūrimą ir skatinti prisidėti prie jos kūrimo.

6. Rengiant Programą, atsižvelgta į Centro 2021-2023 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimą, jos įgyvendinimo metu nustatytus trūkumus.

7. Programa įgyvendinama pagal Centro 2024-2025 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, kuris nustato korupcijos prevencijos priemones, jų įgyvendinimo terminus bei vykdytojus.

II SKYRIUS APLINKOS IR ANTIKORUPCINĖS VEIKLOS ANALIZĖ

8. Tarptautinė organizacija „Transparency International“ kiekvienais metais atlieka sociologinį tyrimą „Korupcijos suvokimo indeksas“ (toliau – KSI), kuris parodo, kaip šalyje suvokiama valstybės bei savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija (matuojama 100 balų skalėje: 100 balų žymi labai skaidrią valstybę, 0 – labai korumpuotą). 2022 metais atlikto tyrimo duomenys parodė, kad 62 balus surinkusi Lietuva tarp visų valstybių užima 33-ąją vietą iš 180 (2021 metais Lietuvos KSI – 61 balų ir 34 vieta). Lietuva užima 12 vietą tarp visų Europos sąjungos valstybių. Lietuvos KSI nuo 2012 metų, nors ir nesparčiai, tačiau keičiasi didėjančia tvarka (2012 metais – 54 balai, žemiausias turėtas įvertinimas; 2022 metais – 62 balai, t. y. aukščiausias turėtas įvertinimas). Vertinant korupcijos suvokimą reikia žiūrėti būtent į KSI balus, o ne į valstybių sąrašą užimamą vietą.

9. Lietuvos gyventojų, verslininkų ir valstybės tarnautojų požiūris į korupciją įvertinamas pasitelkiant sociologinį tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis“. 2022 / 2023 metais atlikto sociologinio tyrimo metu išnagrinėta apklaustųjų asmeninė patirtis susiduriant su korupciniais atvejais bei įvertintas Lietuvos visuomenės antikorupcinis potencialas. Tyrimo tikslas – įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje bei palyginti ją su ankstesnių metų rezultatais, uždaviniai – įvertinti tikslinių grupių požiūrį į korupciją, korupcijos paplitimą įvairiose institucijose, nustatyti respondentų korupcinę patirtį, įvertinti antikorupcinį potencialą, sprendimų priėmimo atvirumą Lietuvoje. Apklausti Lietuvos gyventojai, verslo įmonių vadovai ir valstybės tarnautojai korupcijos problemą mini panašiu intensyvumu: tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų korupcija užima 5-tą vietą (34 %) (po infliacijos, mažų atlyginimų, sveikatos apsaugos problemų ir narkotikų vartojimo); įmonių vadovai korupciją paminėjo 7-oje vietoje (24 %), o valstybės tarnautojai – 5-oje vietoje (32 %). Apklausos duomenys taip pat padėjo nustatyti:

9.1. gyventojų nuomone, labiausiai korumpuotos institucijos yra: gydymo įstaigos – 52 %, Seimas – 35 %, teismai – 33 %, savivaldybės – 24 %, partijos – 16 %. Įmonių atstovų nuomone, labiausiai korumpuotos yra gydymo įstaigos – 36 %, antroje vietoje teismai – 27 %, trečioje vietoje – savivaldybės – 25 %. Valstybės tarnautojai kaip labiausiai korumpuotas įstaigas nurodė sveikatos apsaugos institucijas – 53 %, savivaldybes – 40 %, Seimą – 32 % ir teismus – 28 %. Taigi, visoms trimis tikslinėms grupėms atvirame klausime labiausiai korumpuotų institucijų ketvertukas yra tas pats: gydymo įstaigos, teismai, Seimas ir savivaldybės;

9.2. dauguma gyventojų (63 %) mano, kad kyšis padeda spręsti problemas. Ši dalis nuo 2007 m. sumažėjo (buvo 85 %). 18 % gyventojų duotų kyšį, kad išspręstų savo problemas, dar 39 % pažymėjo, kad tai priklauso nuo aplinkybių. Patiems respondentams per 12 mėnesių kyšį siūlė 2 % atvejų. Sutinka, kad kyšis padeda spręsti problemas, 34 % įmonių vadovų. Duotų kyšį 6 % įmonių vadovų, dar 22 % tą darytų priklausomai nuo aplinkybių. 15 % valstybės tarnautojų nurodė, kad kyšis padeda spręsti problemas. Per 12 mėnesių kyšį yra davę 10 % gyventojų, o per 5 metus – 20 %. Per 12 mėnesių kyšį yra davę 5 % įmonių atstovų, o per 5 metus – 11 %. 1 % valstybės tarnautojų nurodė, kad per 12 mėn. jiems yra tekę duoti kyšį. Per 5 metus davė kyšį – 8 %;

9.3. dėl korupcijos paplitimo gyventojai pirmaisiai kaltina valstybės tarnautojus 73 %, teisėjus 71 %, prokurorus 72 %, politikus 72 %. Padaugėjo kaltinančių savo aplinką, save. Įmonių vadovai dėl korupcijos pirmaisiai kaltina valstybės tarnautojus 74 %. Valstybės tarnautojai dėl korupcijos labiausiai kaltina politikus 78 %, teisėjus 77 %;

9.4. sprendžiant, kokios institucijos ir socialinės grupės labiausiai gali prisidėti prie korupcijos mažinimo, gyventojai dažniausiai atsakė, kad tai STT – 56 %, Seimas – 50 %, teisėsaugos institucijos – 49 %. Valstybės tarnautojai pirmaisiai nurodė Seimą – 71 %, teisėsaugos institucijas – 66 %, STT – 63 %;

9.5. 58 % gyventojų žino, kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį (tai didžiausia rodiklio reikšmė nuo 2007 m.). Dažniausiai būtų kreipiamasi į STT (61 % nuo žinančių). 76 % įmonių

vadovų žino, kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį (tai didžiausia rodiklio reikšmė nuo 2007 m.). Dar daugiau žino, kur reikėtų kreiptis, valstybės tarnautojai – 84 %;

9.6. svarbiausiu informacijos šaltiniu apie korupcijos procesus gyventojams išlieka televizija (49 %), palaipsniui didėja internetinės žiniasklaidos svarba (28 %). Įmonių vadovams pirmoje vietoje yra internetinė žiniasklaida 51 %, o televizija antroje – 32 %. Valstybės tarnautojams televizijos ir internetinės žiniasklaidos vaidmuo yra apylygis – 33 % ir 31 %;

9.7. Lietuvos gyventojai žiniasklaidą, teisminę valdžią, vykdomąją valdžią ir įstatymų leidžiamąją valdžią įvertino greičiau nepalankiai, nei palankiai: t. y. daugiau nepasitikinčių nei pasitikinčių. Įmonių vadovų vertinimai palankesni, tačiau tik teisminės valdžios atveju pasitikinčių yra daugiau, negu nepasitikinčių. Viešojo sektoriaus institucijomis pasitiki net 86 % apklaustų valstybės tarnautojų.

10. Akivaizdu, kad korupcija yra neigiamas socialinis reiškinys, keliantis grėsmę teisei valstybei, demokratijai ir žmogaus teisėms, iškreipiantis socialinį teisingumą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės ar savivaldybių įstaigų stabilumui ir visuomenės moralei. Centras privalo prisidėti prie 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo, korupcijos atsiradimo ir plėtojimo prielaidų šalinimo bei korupcijos apraiškų naikinimo.

11. Centras 2021-2023 metais vykdė korupcijos prevencijos programą ir priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintus Centro direktoriaus 2021 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. ĮS-V-54 „Dėl Savivaldybės biudžetinės įstaigos Kauno rajono socialinių paslaugų centro korupcijos prevencijos programos, priemonių ir priemonių įgyvendinimo plano patvirtinimo“. Programos tikslas – nustatyti pagrindinius kovos su korupcija Centre tikslus ir uždavinius, korupcijos prevencijos subjektus, jų teises ir pareigas korupcijos prevencijos srityje.

Centras 2021-2023 metais įgyvendino pagrindinius programos tikslus, priemonių planą, vykdė Programos priemonių įgyvendinimo kontrolę, įgyvendino planuotas priemones.

Centras įgyvendindamas vieną iš programos uždavinių gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo, sprendimų priėmimo, administravimo kokybės, viešumą ir atskaitingumą visuomenei informavo skyrių vedėjus socialiniams reikalams apie būtinybę Centre internetinėje svetainėje pateikti ir nuolat atnaujinti paslaugų teikimo aprašus. Priemonė buvo įgyvendinta, nes 2023 metais buvo įkelti aktualūs socialinių paslaugų aprašymai pagal tikslines grupes. Taip pat kas mėnesį atnaujintos socialinių paslaugų laukiančių asmenų eilės.

Vienas iš programos uždavinių buvo siekti, kad Centre būtų vykdoma viešųjų ir privačių interesų derinimo prevencija ir kontrolė. Priemonė buvo įgyvendinta. Centro direktorius, skyrių vedėjai, viešųjų pirkimų iniciatoriai ir organizatoriai yra deklaravę privačius interesus PINREG sistemoje.

Siekiant Centro darbuotojus supažindinti su korupcijos keliamu pavojumi, skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms 2023 metais visi Centro darbuotojai elektroniniu paštu buvo informuoti apie būtinybę išklausti vienus korupcijos prevencijos mokymus elektroninėje mokymosi erdvėje adresu <https://emokymai.stt.lt>. Sudalyvavo 108 darbuotojai. Siekiant užtikrinti tinkamą korupcijos prevencijos programos priemonės įgyvendinimą tikslinga šios priemonės vykdymą pratęsti ir didinti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą.

Centras 2021-2023 metais negavo pranešimų, susijusių su galimomis korupcijos apraiškomis. Kiekvienas asmuo, kuris mano turįs žinių arba pagrįstų įtarimų apie Centro darbuotojo padarytas, daromas ar ketinamas daryti korupcinio pobūdžio nusikalstamas veiklas į Centrą gali kreiptis: raštu (įdedant į klausimų, pasiūlymų ir nusiskundimų dėžutes, esančias Ežero g. 23, Kaune, Vytauto g. 68, Garliavoje ir Neries g. 16, Domeikavoje, Kauno r., siunčiant paštu ir nurodant „asmeniškai“ elektroniniu paštu pranešk@kaunorspc.lt, tel. +370 37 32 81 95. Taip pat informacija skelbiama internetinėje svetainėje : <https://kaunorspc.lt>.

Siekiant užtikrinti skaidrų darbų, prekių ir paslaugų viešųjų pirkimų vykdymą viena iš priemonių buvo didinti viešųjų pirkimų apimtis vykdant viešuosius pirkimus naudojantis CPO katalogu. Centras šį tikslą įgyvendino, nes 2022 metais atliko 2 pirkimus naudojantis CPO katalogu, kurių vertė 3000 Eur, o 2023 metais 1 pirkimą, kurio vertė 45559,80 Eur. Kita priemonė buvo tobulinti darbų, prekių ir paslaugų techninių specifikacijų parengimą, siekiant išvengti pagrįstų pretenzijų dėl netinkamai atlikto

viešojo pirkimo. Šio tikslo įgyvendinimui buvo tobulinamas darbų, prekių ir paslaugų techninių specifikacijų rengimas ir pagrįstų pretenzijų negauta. Taip pat siekiant vykdyti skaidrą ir viešinti planuojamus vykdyti Centro viešuosius pirkimus Centro internetinėje svetainėje skelbiami 2021-2023 metais planuojami vykdyti viešųjų pirkimų planai.

Apžvelgti rezultatai nuteikia pozityviai, tačiau rekomenduojama suaktyvinti Centro darbuotojų švietimą korupcijos prevencijos temomis, didinti informacijos srautą darbuotojams apie korupcijos prevencijos vykdymą panaudojant tokias informacijos sklaidos formas kaip trumpi elektroniniai laišakai ir rekomenduojama vykdyti kontrolę apie dalyvavusius darbuotojus mokymuose.

III SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

12. Pirmasis Programos tikslas – kurti korupcijai atsparią aplinką, užtikrinti veiksmingą, kryptingą ir nuoseklų korupcijos prevencijos ir jos kontrolės sistemos funkcionavimą Centre.

13. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

13.1. užtikrinti, kad Centre būtų paskirti asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją;

13.2. nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, sistemiskai ir koordinuotai juos šalinti, mažinti korupcijos riziką;

13.3. užtikrinti veiksmingą numatytų kovos su korupcija priemonių įgyvendinimą.

14. Antrasis Programos tikslas – skatinti asmenų, dirbančių Centre pasitikėjimą Centru korupcijos prevencijos kontekste, vengti viešųjų ir privačių interesų konfliktų.

15. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

15.1. supažindinti darbuotojus, dirbančius Centre su vykdomomis korupcijos prevencijos priemonėmis, didinti darbuotojų antikorpacinį sąmoningumą;

15.2. plėtoti antikorpacinį informavimą, teikti visuomenei informaciją apie Centre vykdomą korupcijos prevencijos veiklą bei nustatytus korupcijos atvejus;

15.3. užtikrinti viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių organizatorių, iniciatorių privačių interesų deklaracijų pateikimą laiku ir prevenciją.

16. Programos efektyvumas vertinamas pagal kokybinius ir kiekybinius kriterijus:

16.1. įgyvendintų Programos priemonių skaičių;

16.2. neįgyvendintų Programos priemonių skaičių.

17. Įgyvendinimo vertinimo kriterijai, atsižvelgiant į numatytas priemones, gali būti keičiami, remiantis Centro 2024-2025 metų korupcijos prevencijos programoje numatytais vertinimo kriterijais, apimant visapusišką jų įgyvendinimą.

IV SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ IR KEITIMAS

18. Programai įgyvendinti sudaromas Programos įgyvendinimo priemonių planas, kurios priemonių įvykdymo laikotarpis sutampa su programos įgyvendinimo pradžia ir pabaiga.

19. Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą kontroliuoja Centro direktorius, priemonių įgyvendinimą koordinuoja Centro direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas.

20. Programoje numatytas priemones įgyvendina Programos įgyvendinimo priemonių plane nurodyti vykdytojai. Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdytojai pasibaigus metams, ne vėliau kaip iki kovo 31 d., pateikia už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui, apibendrintą informaciją apie jiems priskirtų Programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus.

21. Darbo grupė atsakinga už 2024-2025 metų korupcijos prevencijos programą ir priemones bei šių priemonių įgyvendinimo planą reguliariai vykdo programos ir jos įgyvendinimo priemonių plane

numatytų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą bei atsižvelgdama į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius įtakos Programos plano priemonių įgyvendinimui, informuoja Centro direktorių.

22. Darbo grupė atsakinga už 2024-2025 metų korupcijos prevencijos programą ir priemones bei šių priemonių įgyvendinimo planą pasibaigus kalendoriniams metams Centro direktoriui pateikia apibendrintą informaciją apie Programos ir jos priemonių plano įgyvendinimą bei veiksmingumą. Informacija skelbiama Centro interneto svetainėje.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Už šios Programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
